

Uniunea Avocaților din Republica Moldova

Союз Адвокатов Республики Молдова

Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
email: uniunea.avocatorilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Consiliul Uniunii Avocaților

Hotărârea nr. 13 – 12 / 27.10.2023

privind aprobarea unor acte în domeniul AML

(Îndrumarul metodologic AML revizuit și cerințe privind identificarea clienților prin intermediul mijloacelor electronice)

Uniunea Avocaților din Republica Moldova (UARM), are caalitatea de organ de autoreglementare cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Aționând în temeiul alin. (10) art. 5, alin. (3) și (14) art. 13 și alin. (2) art. 15 al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, alin. (3) și (4) art. VIII al Legii nr. 66/2023 pentru modificarea unor acte normative, având în vedere că prin Legea nr. 66/2023 a fost abrogat alin. (11) art. 6 al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și au fost efectuate modificări numeroase în domeniul AML, care necesită a fi transpuse în actele normative subsecvente ale organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare, prin aprobarea unor noi acte normative și abrogarea celor existente, a elaborat următoarele proiecte de acte în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (AML):

1. Îndrumarul metodologic privind obligațiile generale ale avocaților în domeniul AML;
2. Cerințele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice.

În cadrul examinării în ședință a proiectelor actelor în domeniul AML, menționate mai sus, s-a considerat oportună și s-a propus abrogarea Hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. UA/C/19/112 din 26 iulie 2019 privind Programului intern al cabinetului avocatului/biroului asociat de avocați privind prevenirea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului și a Hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților nr. UA/C/19/113 din 26 iulie 2019 privind Criteriile și factorii privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea liber profesioniștilor (avocaților), deoarece acestea nu mai sunt actuale și nu corespund exigențelor legale în domeniul AML. În consecință, urmează a fi abrogată și lit. a) art. 1 din Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 08-08/23.04.2021 din 23 aprilie 2021 privind aprobarea actelor în domeniul AML.

Totodată, a fosat elaborat „Îndrumarul metodologic privind obligațiile generale ale avocaților în domeniul AML”, care va înlocui actele normative abrogate.

În contextul celor menționate mai sus, în temeiul art. 38 alin. (1) și (8), art. 39 lit. b), d¹), i), n³) și o) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, alin. (10) art. 5, alin. (3) art. 5¹, alin. (11)

art. 6, alin. (3) și (14) art. 13 și alin. (2) lit. a) și b) art. 15 al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, urmare a dezbaterilor, Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Îndrumarul metodologic privind obligațiile generale ale avocaților în domeniul AML (conform anexei nr. 1).
2. În temeiul alin. (3) art. 5¹ al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, se aprobă **Cerintele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice**, conform anexei nr. 2.
3. Se abrogă Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. UA/C/19/113 din 26 iulie 2019 privind criteriile și factorii privind riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea liber profesioniștilor (avocaților) și Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. UA/C/19/112 din 26 iulie 2019 privind Programului intern al cabinetului avocatului/biroului asociat de avocați privind prevenirea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului.
4. Se abrogă lit. a) art. 1 din Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 08-08/23.04.2021 din 23 aprilie 2021 privind aprobarea actelor în domeniul AML.
5. Actele în domeniul AML, aprobate prin prezenta hotărâre, sunt aplicabile și în cazul avocaților stagiați, în măsura în care aceștia sunt entități raportoare în sensul lit. j) alin. (1) art. 4 al Legii nr. 308/2017.
6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la momentul emiterii și se publică pe pagina-web oficială a Uniunii Avocaților din Republica Moldova.
7. Prezenta hotărâre poate fi contestată în contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, str. Kiev, nr. 3, mun. Chișinău, în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Dorin POPESCU
Președintele Uniunii Avocaților din Republica Moldova

Anexa nr. 1
la hotărârea Consiliul Uniunii Avocaților
nr. din 27.10.2023

ÎNDRUMAR METODOLOGIC

Obligații generale ale avocaților
în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor
și finanțării terorismului (AML)

Versiunea originală: 23 aprilie 2021
Versiunea revizuită: 27 octombrie 2023

Obligații generale ale avocaților în domeniul AML

AML = prevenirea și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului
(din engleză – *Anti-Money Laundering*)

Normele aplicabile:

Legile:

Legea AML din 2017

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125187&lang=ro#

Legea sancțiunilor AML din 2020

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121717&lang=ro

Regulamentul de aplicare a sancțiunilor AML din 2020

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124356&lang=ro

Alte acte:

<http://spsb.gov.md/ro/page/legislatie>

Terminologia:

A se vedea definițiile din Legea AML

Avocatul este entitate raportoare atunci când:

- participă, în numele sau pentru clienții lor, la orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare sau
- acordă asistență pentru
 - o întocmirea sau perfectarea de operațiuni pentru clienții lor, ce țin de:
 - vânzarea-cumpărarea imobilelor,
 - vânzarea-cumpărarea acțiunilor și părților sociale,
 - operațiuni sau tranzacții care implică o sumă de bani sau un transfer de proprietate,
 - gestionarea instrumentelor financiare, valorilor mobiliare sau altor bunuri ale clientului,
 - deschiderea și gestionarea conturilor bancare, de economii ori de instrumente financiare,
 - organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți,
 - constituirea, administrarea ori conducerea unor astfel de societăți, a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare sau a altor structuri similare.

Avocații **NU sunt obligați** să informeze Serviciul AML despre:

- informațiile pe care avocații le primesc de la unul dintre clienții lor sau le obțin în legătură cu acesta
 - o în cursul evaluării situației juridice a clientului respectiv sau
 - o în cursul îndeplinirii sarcinii de apărare ori de reprezentare a clientului în procese de judecată sau în legătură cu acestea,
 - o inclusiv în cursul consilierii privind inițierea sau evitarea proceselor de judecată,
- indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute:
- înaintea proceselor de judecată,
 - în timpul acestora sau
 - după acestea.

Măsurile standard de precauție privind clienții avocaților

(1) Avocații aplică măsuri de precauție privind clienții:

- a) până la inițierea relațiilor de colaborare;
- b) atunci când există o suspiciune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, independent de derogări, scutiri sau limite stabilite;

- c) atunci când există suspiciuni privind veridicitatea, suficiența și precizia datelor de identificare obținute anterior.

(2) Măsurile de precauție privind clienții cuprind:

- a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o **sursă sigură și independentă**;
- b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, date și informații relevante obținute dintr-o **sursă sigură**, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;
- c) evaluarea și înțelegerea scopului și a naturii dorite a relației de colaborare și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;

La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, avocații sunt obligați să ia în considerare cel puțin unul dintre următorii factori:

- a) scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării unei tranzacții ocazionale;
 - b) tipul serviciilor solicitate;
 - c) destinația plății;
 - d) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client;
 - e) frecvența tranzacțiilor și potențiala durată a relației de afaceri.
- d) **monitorizarea continuă a relației de colaborare**, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe toată durata relației respective, pentru a se asigura că tranzacțiile realizate sunt conforme cu informațiile deținute de avocat referitoare la client, la profilul activității și la profilul riscului, inclusiv la sursa bunurilor, și că documentele, datele sau informațiile deținute sunt actualizate.

(3) În cazul în care nu este posibilă aplicarea măsurilor de precauție, avocații sunt obligați să nu acorde asistență juridică ori să termine relația de colaborare existentă și să transmită formularele speciale privind raportarea activităților sau tranzacțiilor suspecte Serviciului AML. În acest caz, avocații sunt în drept să nu explice clientului motivul refuzului.

(4) Avocaților li se interzice să deschidă și să acorde asistență juridică unor clienți anonimi sau cu nume fictive, să stabilească ori să continue o relație de colaborare cu o bancă fictivă sau cu o bancă despre care se știe că permite unei bănci fictive să utilizeze conturile sale sau care pune la dispoziție pentru clienții săi conturi anonime.

(5) Măsurile de precauție privind clienții sunt aplicate de avocați nu doar clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la necesitate, inclusiv atunci când circumstanțele relevante privind clientul se modifică.

(6) În cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, avocații urmează să stabilească și să verifice legalitatea împuternicirilor și identitatea reprezentanților clientului.

(7) Avocații țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte.

Evaluarea riscurilor AML și abordarea bazată pe risc

(1) Avocații sunt obligați să întreprindă acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor AML în domeniul propriu de activitate, ținând cont de evaluarea riscurilor AML la nivel național. Rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor AML se aprobă și se actualizează anual de avocat.

(2) Scopul este ca acțiunile de prevenire și diminuare a spălării banilor și finanțării terorismului să fie proporționale cu riscurile AML identificate în domeniul propriu de activitate.

(3) Avocații aprobă procedura de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului AML.

(4) Avocații aplică măsurile de precauție stabilind amploarea lor în funcție de:

- client,
- riscul AML identificat,
- țară (jurisdicție),
- relația de colaborare sau afaceri,
- bun, serviciu sau tranzacție,
- rețeaua de distribuție.

(5) Avocații aplică măsuri de **precauție simplificată** privind clienții la identificarea riscurilor AML reduse. La identificarea riscurilor AML sporite, avocații aplică măsuri de **precauție sporită** privind clienții.

(6) Avocații vor utiliza următoarele variabile în procesul de evaluare a riscurilor AML:

- scopul relației de afaceri sau colaborare,
- volumul activelor clientului
- mărimea tranzacțiilor efectuate de client,
- frecvența și durata relației de afaceri sau colaborare.

Amploarea măsurilor de precauție privind clienții trebuie să fie adecvată, ținând cont de riscurile AML identificate.

Măsurile de precauție simplificată privind clienții avocaților

(1) Avocații aplică măsuri de precauție simplificată privind clienții atunci când, prin natura lor, pot prezenta un risc AML redus.

(2) Măsurile de precauție simplificată presupun:

- a) posibilitatea verificării identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri sau colaborare (timp de o lună de la stabilirea contactului inițial);
- b) reducerea frecvenței actualizării datelor de identificare;
- c) reducerea gradului de monitorizare continuă a tranzacției sau a relației de colaborare;
- d) limitarea obținerii de informații privind scopul și natura relației de colaborare.

(3) Factorii care generează riscuri AML reduse și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții:

- a) clientul este o autoritate publică sau întreprindere de stat;
- b) clientul este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv;
- c) clientul este rezident al jurisdicțiilor prevăzute la lit. d) și e) care îndeplinesc cerințele standardelor internaționale de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului;
- d) jurisdicția clientului dispune de un sistem eficient de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului conform standardelor internaționale și este supusă regulat evaluării în acest sens de către organizațiile internaționale de profil;
- e) jurisdicția clientului are un nivel redus de corupție și de criminalitate conform evaluărilor oficiale;
- f) serviciile avocatului sunt limitate și bine definite pentru un cerc de clienți, cu scopul de a spori incluziunea financiară;
- g) **altele:** _____

(4) Măsurile de precauție simplificată privind clienții nu pot fi aplicabile în cazul existenței suspiciunii cu privire la spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

(5) Avocatul, în baza evaluării riscurilor AML la nivel național, precum și în baza criteriilor și factorilor stabiliți de Uniunea Avocaților, acumulează informații suficiente pentru a identifica dacă clientul, tranzacțiile sau relațiile de colaborare întrunesc condițiile prevăzute la alin.(3).

Măsurile de precauție sporită privind clienții

(1) Avocații examinează scopul economic și sensul tuturor tranzacțiilor complexe și neordinare, precum și tipurile de tranzacții neordinare, aparent fără scop legal sau economic. Dacă riscul AML este sporit, atunci avocatul aplică suplimentar măsuri de precauție sporită privind clienții proporțional riscului identificat, cu mărirea gradului de monitorizare a relației de afaceri sau colaborare pentru a determina dacă activitatea sau tranzacția este neordinară sau suspectă.

(2) Măsuri de precauție sporită privind clienții:

- a) obținerea informației suplimentare despre client și beneficiarul efectiv (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afaceri, altă informație disponibilă în surse publice, internet), precum și actualizarea frecventă a datelor de identificare ale clientului și beneficiarului efectiv;
- b) obținerea informației suplimentare despre natura și scopul relației de colaborare;
- c) obținerea informației despre sursa bunurilor clientului, ale beneficiarului efectiv și a averii deținute de către client;
- d) obținerea informației despre scopul activității sau tranzacției în curs de pregătire, de realizare sau deja realizate;
- e) în cazul birourilor asociate de avocați (BAA), obținerea aprobării șefului BAA a inițierii sau continuării relației de colaborare;
- f) realizarea monitorizării sporite a relației de colaborare prin creșterea numărului și a frecvenței verificărilor efectuate și prin selectarea activităților și tranzacțiilor care necesită o examinare adițională;
- g) solicitarea ca prima plată a onorariilor avocaților să se efectueze printr-un cont deschis în numele clientului la o bancă, care aplică măsuri similare de precauție privind clienții.

(3) Factorii care generează riscuri sporite:

- a) relațiile de colaborare se desfășoară în circumstanțe neobișnuite. Distanța geografică semnificativă dintre avocat și client nu este un factor de risc sporit.
- b) clienții care își au reședința în jurisdicții cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, desemnate/monitorizate de GAFI, sau la solicitarea/decizia Serviciului AML sau a organelor cu funcții de supraveghere. A se vedea: <http://spsb.gov.md/ro/page/watchlist>;
- c) clienții care refuză să se prezinte personal la identificare, la invitația avocatului, dar numai atunci când se află pe teritoriul Republicii Moldova, chiar dacă anterior au fost identificați prin aplicarea mijloacelor electronice;
- d) persoanele juridice cu rol de structuri de administrare a bunurilor personale;
- e) societățile care au acționari mandatați sau ale căror acțiuni sunt în custodie;
- f) activitățile care implică frecvent numerar în proporții considerabile;
- g) situațiile în care structura proprietății și structura de control ale persoanei juridice sunt neobișnuite sau excesiv de complexe, având în vedere natura activității desfășurate;
- h) tranzacțiile care ar putea favoriza anonimatul;
- i) relațiile de colaborare sau tranzacțiile la distanță, realizate fără măsuri minime de protecție. Neutilizarea semnăturii electronice în relațiile cu avocatul nu constituie un factor de risc sporit.
- j) plățile primite de avocați de la terți necunoscuți sau neasociați;
- k) jurisdicțiile, care, conform unor surse credibile (evaluări reciproce, rapoarte detaliate de evaluare sau rapoarte de monitorizare publicate), nu dispun de sisteme AML efective;
- l) jurisdicțiile, care, conform unor surse credibile, au un nivel ridicat al corupției sau al altor activități infracționale;
- m) jurisdicțiile, care sunt supuse unor sancțiuni, embargouri sau măsuri similare, instituite de către organizațiile internaționale de profil, conform angajamentelor asumate de către Republica Moldova;
- n) jurisdicțiile, care acordă finanțare sau sprijin pentru activități teroriste sau pe teritoriul cărora activează organizații teroriste desemnate;
- o) clienții și tranzacțiile efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizate în alte state;
- p) alți factori identificați în cadrul evaluării.

Măsurile suplimentare de precauție sporită privind clienții PEP

În relațiile de colaborare cu:

- persoanele expuse politic,
- membrii familiilor persoanelor expuse politic și

- persoanele asociate persoanelor expuse politic,

avocații întreprind următoarele măsuri suplimentare:

- a) elaborarea și implementarea sistemelor adecvate de gestionare a riscurilor, inclusiv a procedurilor bazate pe evaluarea riscurilor, pentru a stabili dacă un client, potențial client sau beneficiarul efectiv al unui client este persoană expusă politic;
- b) în cazul birourilor asociate de avocați (BAA), obținerea aprobării șefului BAA a inițierii sau continuării relației de colaborare cu astfel de clienți;
- c) adoptarea măsurilor adecvate privind stabilirea sursei bunurilor implicate în relația de colaborare sau în tranzacția cu astfel de clienți;
- d) efectuarea monitorizării sporite și continue a relației de colaborare.

Păstrarea datelor clienților de către avocat

(1) Avocatul păstrează, pe o perioada de 5 ani de la terminarea relației de colaborare cu clientul, toate datele aferente activităților și tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstituirea fiecărei activități sau tranzacții în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.

(2) Avocații păstrează toate documentele și informațiile despre clienți și beneficiarii efectivi, obținute în cadrul măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv:

- copiile documentelor de identificare,
 - arhiva conturilor și documentelor primare,
 - corespondența de colaborare,
 - rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare
- pe perioada activă a relației de colaborare și
 - pe o perioadă de 5 ani după terminarea acesteia sau
 - după data efectuării tranzacțiilor ocazionale.

(3) Avocații trebuie să dispună de **sisteme eficiente și proceduri** care să răspundă rapid și în mod complet la toate solicitările și cererile Serviciului AML.

(4) La cererea Serviciului AML, avocații sunt obligați să prezinte toate informațiile relevante privind relațiile de colaborare cu clienții, precum și natura acestor relații.

Raportarea activităților sau a tranzacțiilor suspecte de către avocat

(1) Avocații sunt obligați să informeze imediat Serviciul AML despre:

- bunurile suspecte,
- activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni predicat ale acestora și de finanțare a terorismului, care sunt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sunt deja realizate.

Datele privind activitățile, tranzacțiile suspecte și bunurile suspecte se indică în formulare speciale, care se remit Serviciului AML în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.

Suplimentar, avocații au obligația de a raporta Serviciului AML activitățile sau tranzacțiile clienților realizate **în numerar în valoare de cel puțin 200.000 de lei, efectuate printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, în decursul unei luni**. Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului AML până la data de 5 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate activitățile sau tranzacțiile.

(2) Serviciul AML instituie și întreține canalul securizat pentru transmiterea și primirea formularului special. Forma, structura, precum și modul de raportare, primire și confirmare a formularelor speciale sunt prevăzute de instrucțiunea și procedura cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor.

(3) Suspiciunea privind activitățile și tranzacțiile se stabilește în baza:

- criteriilor obiective și subiective, în conformitate cu recomandările naționale și internaționale în domeniu,
- inclusiv în baza criteriilor privind tranzacțiile cu jurisdicțiile cu risc sporit sau necooperante,
- privind lipsa sensului economic al tranzacțiilor,
- lipsa încrederii în persoanele care participă la activitate sau tranzacție,
- îndoiala în ceea ce privește corectitudinea, legalitatea faptelor acestora,
- modul neobișnuit în care se efectuează activitatea sau tranzacția,
- în baza riscurilor identificate în urma evaluării efectuate în domeniul propriu de activitate.

(4) Avocații **NU sunt obligați** să informeze Serviciul AML despre:

- informațiile pe care avocații le primesc de la unul dintre clienții lor sau le obțin în legătură cu acesta
 - o în cursul evaluării situației juridice a clientului respectiv sau
 - o în cursul îndeplinirii sarcinii de apărare ori de reprezentare a clientului în procese de judecată sau în legătură cu acestea,
 - o inclusiv în cursul consilierii privind inițierea sau evitarea proceselor de judecată,

indiferent dacă aceste informații sunt primite sau obținute:

- înaintea proceselor de judecată,
- în timpul acestora sau
- după acestea.

Interzicerea divulgării informației de către avocat

(1) Avocații, angajații, sunt obligați să nu divulge clienților ori terților:

- datele despre transmiterea informațiilor Serviciului AML sau
- datele despre analizele și investigațiile financiare efectuate privind acțiunile de spălare a banilor, infracțiunile predicat sau acțiunile de finanțare a terorismului care au loc sau care pot avea loc.

Interdicția dată nu se aplică dacă avocatul încearcă să descurajeze un client în a participa la activități ilegale.

(2) **Avocații asigură protecția angajaților** și altor persoane fizice care nu sunt angajate în cadrul cabinetului sau biroului asociat de avocați, dar care participă la gestiunea și activitatea acestuia, de orice amenințare sau acțiune ostilă în legătură cu furnizarea informației.

Politici, controale interne și proceduri la nivel de cabinet sau birou asociat de avocați

(1) Avocații:

- stabilesc politici,
- efectuează controale interne și
- stabilesc proceduri

pentru a atenua și a gestiona cu eficacitate riscurile AML.

(2) Politicile, controalele interne și procedurile respective sunt **proporționale** cu riscul AML, precum și cu natura și dimensiunea cabinetelor sau birourilor asociate de avocați.

(3) Avocații aprobă **programe proprii** pentru AML, care conțin cel puțin următoarele:

- a) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru AML, care includ:
 - măsuri de precauție privind clienții,
 - măsuri de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare,
 - măsuri de raportare,
 - proceduri de evaluare și gestionare a riscurilor și
 - alte măsuri relevante în domeniu;

- b) măsuri de promovare a normelor etice și profesionale în sectorul justiției și de prevenire a folosirii avocaților, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de către asociații acestora;
- c) un program continuu de instruire a angajaților, selectarea riguroasă a cadrelor în baza criteriului de profesionalism înalt la angajarea acestora;
- d) mecanisme interne de raportare de către angajații proprii a situațiilor sau a suspiciunilor în legătură cu acte sau fapte de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ori de nerespectare a legislației incidente în vigoare sau a procedurilor interne;
- e) efectuarea auditului independent privind testarea conformității cabinetului sau biroului cu politicile, controalele interne și procedurile respective.

Organele cu funcții de supraveghere a avocaților în domeniul AML

(1) Reglementarea și controlul în domeniul AML în domeniul avocaturii este asigurată Uniunea Avocaților din Republica Moldova.

(2) În cazul în care avocații nu respectă obligațiile AML, Serviciul AML și Uniunea Avocaților pot aplica măsuri și sancțiuni stabilite de legislație.

Limitarea acțiunii secretelor protejate prin lege

Prevederile legale cu privire la secretul comercial, bancar, fiscal, profesional sau datele cu caracter personal nu pot servi drept obstacol pentru accesarea în orice formă, recepționarea, în scopul executării prezentei legi, de către Serviciul AML și Uniunea Avocaților a informației (documente, materiale etc.) despre activitățile și tranzacțiile persoanelor fizice și juridice.

Exonerarea de răspundere

Avocații, angajații, sunt exonerati de răspundere disciplinară, civilă, contravențională și penală ca urmare a aplicării măsurilor de precauție privind clienții, a terminării relațiilor de afaceri sau colaborare, a aplicării măsurilor asigurătorii, a transmiterii cu bună-credință a informației către Serviciul AML și Uniunea Avocaților, cu excepția cazurilor când aceste acțiuni au fost săvârșite cu rea-credință, din neglijență și/sau prin abuz de serviciu.

Măsuri asigurătorii aplicate de avocați

Avocații aplică măsuri eficiente pentru identificarea, urmărirea, sistarea, sechestrarea și confiscarea bunurilor provenite din spălarea banilor, din infracțiunile asociate acestora, din finanțarea terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă, în condițiile Legii AML.

Implementarea sancțiunilor de către avocați față de persoanele din următoarele liste

- Lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor
 - lista Consiliului de Securitate al ONU
 - lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei
 - lista suplimentară a SIS
 - <https://antiteror.sis.md/advanced-page-type/listele-teroriste>

(1) Avocații aplică imediat măsuri restrictive în privința bunurilor, inclusiv a celor obținute din sau generate de bunuri care aparțin sau sunt deținute ori controlate, direct sau indirect, de persoanele, grupurile și entitățile suspecte, incluse în liste publicate, precum și de persoanele juridice care aparțin sau sunt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.

(2) Avocații se abțin de la executarea de activități și tranzacții în favoarea sau beneficiul, direct sau indirect, al persoanelor, grupurilor și entităților suspecte, precum și al persoanelor juridice care aparțin sau sunt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.

(3) Măsurile restrictive date se aplică imediat și se mențin pe un termen nedeterminat. Acestea se ridică doar la data indicată în decizia privind ridicarea măsurii restrictive, comunicată de Serviciul AML.

(4) Avocații transmit neîntârziat informația privind aplicarea măsurii restrictive către Serviciul AML, în termen de cel mult 24 de ore din momentul aplicării măsurii restrictive.

(5) **În cazul unor îndoieli sau suspiciuni care nu permit stabilirea unei convingeri ferme** privind identitatea persoanei, grupului sau entității suspecte, avocații informează neîntârziat despre aceasta, în termen de cel mult 24 de ore, Serviciul AML. În termen de cel mult 24 de ore, Serviciul AML, după consultarea Serviciului de Informații și Securitate, informează avocatul despre necesitatea de aplicare sau neaplicare a măsurilor restrictive.

(6) Avocații nu stabilesc relații de colaborare cu persoanele, grupurile sau entitățile suspecte. Despre refuzul de a stabili relații de afaceri sau colaborare, entitățile raportoare informează neîntârziat Serviciul AML, în termen de cel mult 24 de ore, prezentând toate datele deținute cu privire la acest caz.

Sanctiuni aplicabile avocaților pentru încălcări în domeniul AML

(1) Sunt stabilite următoarele tipuri de sancțiuni:

- a) **declarația publică în mass-media**, în care se identifică persoana fizică sau juridică și natura încălcării;
- b) **prescripția** prin care se impune persoanei fizice sau juridice încetarea comportamentului respectiv și abținerea de la repetarea acestuia;
- c) **interdicția temporară** de a exercita funcții de conducere în birouri de avocați de către avocatul, declarat responsabil de încălcare;
- d) **retragerea licenței sau suspendarea activității;**
- e) **amendă în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat** (*n.a. - onorariul de avocat încasat*) din încălcarea obligațiilor prevăzute de legea AML, **în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit**, sau în mărimea echivalentului în lei al sumei de până la 1.000.000 de euro.

(2) La aplicarea sancțiunilor se va ține cont de:

- gravitatea încălcării,
- durata încălcării
- vinovăția,
- gradul de responsabilitate,
- circumstanțele agravante și cele atenuante,
- capacitatea financiară a subiectului,
- **beneficiul obținut în urma încălcării**,
- prejudiciul produs terților prin încălcare,
- cooperarea subiectului,
- încălcările anterior comise
- consecințele încălcărilor constatate și ale sancțiunilor planificate asupra stabilității și fiabilității pieței,
- alte circumstanțe relevante.

Exemple de sancțiuni stabilite de lege:

Articolul 53. Nerespectarea cerințelor privind completarea formularului special

Se sancționează cu:

a) **prescripție sau amendă de la 4500 de lei până la 20000 de lei aplicată avocatului sau angajatului avocatului;**

b) **prescripție sau amendă de la 20000 de lei până la 50000 de lei aplicată șefului cabinetului sau biroului asociat de avocați;**

c) **prescripție sau amendă de la 50000 de lei până la 500 000 de lei aplicată cabinetului sau biroului asociat de avocați.**

(2) **Aceeași faptă, dacă constituie încălcare gravă, se sancționează cu:**

(...)

e) **amendă de la 1 000 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro sau până la 5% din cifra de afaceri anuală totală, dar nu mai mult de echivalentul în lei al sumei de 1 000 000 de euro, aplicată avocatului;**

Nomenclatorul încălcărilor AML aplicabile avocaților

Legea sancțiunilor AML din 2020

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121717&lang=ro

- Articolul 41.** Neaplicarea măsurilor de precauție
- Articolul 44.** Neidentificarea persoanei expuse politic, a membrilor familiei acesteia și a persoanelor asociate persoanei expuse politic, precum și neaplicarea procedurilor în funcție de riscul generat de persoanele expuse politic, membrii familiilor acestora și persoanele asociate persoanelor expuse politic
- Articolul 45.** Stabilirea sau continuarea unor relații de afaceri cu persoana expusă politic, membrii familiei acesteia și persoanele asociate persoanei expuse politic fără obținerea aprobării conducerii superioare
- Articolul 46.** Neidentificarea sursei bunurilor, în special a sursei bunurilor persoanei expuse politic
- Articolul 48.** Lipsa evidenței informațiilor și a documentelor
- Articolul 49.** Lipsa evidenței tuturor tranzacțiilor
- Articolul 50.** Neinformarea Serviciului AML în termenele stabilite despre activitățile sau tranzacțiile suspecte
- Articolul 51.** Neinformarea Serviciului AML în termenele stabilite despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni, care au legătură între ele cu o valoare de cel puțin 200000 lei
- Articolul 53.** Nerespectarea cerințelor privind completarea formularului special
- Articolul 55.** Încălcarea obligațiilor de confidențialitate (comunicarea către clienții despre transmiterea informațiilor)
- Articolul 56.** Neprezentarea informației și obstrucționarea controlului de către Serviciului AML sau Uniunea Avocaților
- Articolul 57.** Neaprobarea politicilor, a controalelor interne și a procedurilor
- Articolul 58.** Executarea activității sau a tranzacției contrar deciziei Serviciului AML
- Articolul 59.** Neîntreprinderea acțiunilor privind identificarea și evaluarea riscurilor AML
- Articolul 60.** Neexecutarea obligației de a aplica imediat măsuri restrictive, de a se abține de la executarea de activități și tranzacții
- Articolul 61.** Neinformarea Serviciului AML despre aplicarea măsurilor restrictive
- Articolul 62.** Neexecutarea deciziilor/prescripțiilor Uniunii Avocaților

Cerințele privind identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice

1. Identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice se admite în cazul persoanelor fizice **cetățeni ai Republicii Moldova**, precum și în cazul **persoanelor juridice rezidente** ai căror reprezentanți, fondatori, administratori și beneficiari efectivi sunt **cetățeni ai Republicii Moldova**.

2. În scopul identificării și verificării identității clienților prin intermediul mijloacelor de identificare electronică, avocatul, în baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, în funcție de risc, aplică una sau mai multe dintre următoarele metode:

a) prin orice mijloace electronice care asigură **cumulativ 1) transmiterea în direct a înregistrării video și audio sau a fotografiei cu elementele de verificare a prezenței fizice, 2) înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmiterii în direct și captarea imaginii faciale a clientului** – în cazul unui **risc redus** de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului;

În acest caz, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmiterii în direct și captarea imaginii faciale a clientului pot fi substituite prin transmiterea către avocat și păstrarea de către acesta a unei copii scanate a originalului actului de identitate de la adresa de email sau altă sursă de încredere convenită cu clientul în cadrul interacțiunii directe video și audio.

b) prin mijloace de identificare electronică cu un nivel de securitate suficient și conform cu standardele stabilite în Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere - în cazul unui **risc redus sau sporit** de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului;

c) prin alte mijloace electronice oferite de către un prestator de servicii de încredere calificat, acreditat în condițiile Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere - în cazul unui **risc redus sau sporit** de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

3. Avocatul păstrează toate documentele și informațiile ce țin de identificarea electronică a clientului timp de 5 ani, astfel încât acestea să poată ulterior să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.